

SVEUČILIŠTE SJEVER

**Sveučilište
Sjever**

**PRAVILNIK
O
ZAŠTITI NA RADU**

Koprivnica, listopad 2015. godine

Na temelju članka 19. Stavka 2. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ br.: 71/14.) i članka 46. Statuta Sveučilišta Sjever, Senat Sveučilišta Sjever, na sjednici održanoj 28. rujna 2015. donio je

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom poslodavac utvrđuje organizaciju provedbe zaštite na radu, pravila zaštite, te prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika poslodavca i radnika u svezi provedbe zaštite na radu.

Članak 2.

Otklanjanje opasnosti za zdravlje i život radnika poslodavac osigurava primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu. U tom smislu poslodavac utvrđuje organizaciju uređivanja i provođenja zaštite na radu, način izrade programa osposobljavanja za rad na siguran način, osposobljavanje radnika za siguran način rada, poslove s posebnim uvjetima rada, način ispitivanja sredstava rada, način rukovanja opasnim radnim tvarima, način uporabe osobnih zaštitnih sredstava i opreme, sustav obavještanja i uporabu znakova obavještanja, izradu pisanih uputa o sigurnom načinu rada, postupak s ozlijeđenim i oboljelim radnicima, zaštitu nepušača, zabranu unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti za vrijeme rada, zaštitu posebnih kategorija radnika, prava, dužnosti i odgovornosti ovlaštenika i radnika te unutarnji nadzor.

Članak 3.

Otklanjanje opasnosti za život i zdravlje radnika i drugih osoba na radu poslodavac osigurava i primjenom pravila ponašanja u svezi sa zaštitom od požara, postupcima gašenja požara te evakuacije i spašavanja.

Članak 4.

Prilozi koji čine sastavni dio ovog pravilnika su:

- sustav, plan i program osposobljavanja za rad na siguran način,
- plan opremanja objekata propisanim znakovima sigurnosti i sigurnosnim uputama,
- popis i sadržaj pisanih uputa za provedbu procesa rada u skladu sa propisima zaštite na radu,
- popis opreme za pružanje prve pomoći i mjesta za smještaj,
- popis poslova zaštite na radu,
- isprave, evidencije i izvješća zaštite na radu.

Članak 5.

Projektna dokumentacija, tehnička dokumentacija, elaborat o procjeni opasnosti, analize, nalazi, zapisnici, obavijesti, uvjerenja, svjedodžbe, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave na temelju kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu evidentiraju se i pohranjuju u zbirku isprava.

Članak 6.

Isprave iz prethodnog članka pohranjuju se i čuvaju kod stručnjaka zaštite na radu, s time da se preslike tih isprava čuvaju i u arhivi poslodavca.

II. ORGANIZACIJA UREĐIVANJA I PROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Članak 7.

Sve poslove zaštite na radu u skladu s ovim pravilnikom i drugim propisima organizira, uređuje, nadzire i prati njihovu primjenu rektor kojemu je povjereno upravljanje Sveučilištem ili osoba koju rektor zaduži.

Članak 8.

Određene stručne, savjetodavne i druge poslove zaštite na radu obavljaju osobe ovlaštene i osposobljene za obavljanje poslova zaštite na radu, sukladno popisu poslova zaštite na radu.

Članak 9.

Stručne poslove zaštite na radu obavljaju stručne i druge službe u sklopu svojeg djelokruga. Poslove zaštite na radu obavljaju i imaju posebna ovlaštenja: odbor zaštite na radu, povjerenik radnika za zaštitu na radu i radnici.

Članak 10.

Poslove, prava, dužnosti, ovlaštenja i odgovornosti ovlaštenika, poslodavac i ovlaštenik utvrđuju ugovorom o radu ili odlukom, a sadržaje i opseg tih poslova odabiru iz popisa poslova koji je u prilogu ovom pravilniku.

Rektor

Članak 11.

Rektor je dužan osigurati uređivanje i provođenje zaštite na radu suglasno odredbama zakona, podzakonskih propisa, tehničkih normi, kolektivnog ugovora i ovog pravilnika. Obavlja sljedeće poslove zaštite na radu:

- donosi opće akte iz zaštite na radu s priložima,
- donosi izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu i njihovih priloga,
- prati izvršenje plana i programa mjera zaštite na radu,
- donosi i prihvaća elaborat o procjeni opasnosti,
- prihvaća izvješća o stanju zaštite na radu i o provođenju mjera zaštite na radu,
- odlučuje o financiranju pojedinih projekata iz zaštite na radu i obavljanja poslova zaštite na radu,
- ugovara usluge sa službama medicine rada radi osiguravanja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite,
- donosi odluke i rješenja o provedbi odredaba ovog pravilnika i drugih propisa iz zaštite na radu.

Ovlaštenici

Članak 12.

Ovlaštenici poslodavca odgovorni su za obavljanje poslova zaštite na radu, koji su utvrđeni u ugovoru o radu ili drugim aktom, neposredno poslodavcu.

Stručnjak za zaštitu na radu

Članak 13.

Stručnjak zaštite na radu odgovoran je za poslove koje obavlja neposredno rektoru.

Članak 14.

Stručnjak zaštite na radu dužan je upućivati radnike na zdravstvene preglede, voditi o tome evidencije, osigurati izradu programa osposobljavanja, provedbu osposobljavanja, provjeru osposobljenosti, organizirati ispitivanja sredstava rada, o tome voditi evidencije te obavljati i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Stručnjak zaštite na radu je dužan prilikom nabave sredstava osigurati da sva sredstva rada zadovoljavaju pravila zaštite na radu.

Odbor za zaštitu na radu

Članak 15.

Članove odbora za zaštitu na radu imenuje rektor. Odbor čine predsjednik i četiri člana: poslodavac ili njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu kod poslodavca, specijalist medicine rada te povjerenik radnika za zaštitu na radu. Mandat članova Odbora za zaštitu na radu je 4 godine.

Radnici

Članak 16.

Radnici su dužni obavljati poslove zaštite na radu sukladno Zakonu o zaštiti na radu, Zakonu o radu, kolektivnom ugovoru i ugovoru o radu, te pravilima struke. Odgovornost za provedbu radnih obveza radnika utvrđena je u članku 57. ovog pravilnika, a za prekršaj u kaznenim odredbama Zakona.

III. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Osposobljavanje radnika iz zaštite na radu

Članak 17.

Osposobljavati se iz zaštite na radu dužni su:

- radnici za koje je procjenom opasnosti utvrđeno da se moraju osposobljavati za rad na siguran način;
- poslodavci iz područja zaštite na radu;
- radnici koji obavljaju određene poslove zaštite na radu;
- radnici određeni za provedbu evakuacije i spašavanja;
- radnici određeni za pružanje prve pomoći;
- svi radnici po programu za gašenje požara.

Članak 18.

Radnici koji se, na temelju procjene opasnosti, nisu dužni osposobljavati za rad na siguran način po programu za osposobljavanje radnika za rad na siguran način, dužni su se u posebnim oblicima i po posebnom programu informirati o vrstama i opsegu opasnosti te načinu otklanjanja tih opasnosti.

Članak 19.

Sadržaj programa osposobljavanja za rad na siguran način utvrđuje se ovisno o procjeni opasnosti, a sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela.

Programima moraju biti obuhvaćeni sadržaji o postupcima za siguran način rada.

Sustav, plan i programe osposobljavanja donosi rektor.

Članak 20.

Osposobljavanje po utvrđenim programima može se u cijelosti povjeriti i ovlaštenoj vanjskoj stručnoj organizaciji.

Članak 21.

Provjera znanja provodi se testovima znanja ili usmenim ispitivanjem, a ocjena praktične osposobljenosti promatranjem i ocjenom radnih postupaka na radnom mjestu na kojem radnik radi.

Članak 22.

Nakon završenog osposobljavanja i provjere osposobljenosti radniku se izdaje svjedodžba. Svjedodžbu izdaje i potpisuje za to ovlaštena osoba.

Članak 23.

Radnika koji ne zadovolji ni na trećoj provjeri osposobljenosti poslodavac, odnosno poslovodstvo tvrtke, može rasporediti na drugo radno mjesto (uz prethodnu provjeru osposobljenosti za to radno mjesto) ili s njim raskinuti ugovor o radu.

Članak 24.

Osposobljavanje i provjera osposobljenosti obavlja se u pravilu u radno vrijeme.

Članak 25.

Za osposobljavanje poslodavac je dužan osigurati stručne osobe, prostor, potrebnu dokumentaciju i didaktička sredstva.

Obavještavanje

Članak 26.

Poslodavac je dužan na prikladan način obavijestiti radnike o stanju zaštite na radu. Obavještavanje se provodi postavljanjem znakova sigurnosti i sigurnosnih uputa.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 27.

Poslovi s posebnim uvjetima rada utvrđeni su elaboratom o procjeni rizika.

Na poslove s posebnim uvjetima rada radnika se može rasporediti tek nakon što je za radnika utvrđeno da ispunjava uvjete utvrđene posebnim pravilima zaštite na radu.

Članak 28.

Ispunjava li radnik uvjete navedene u prethodnom članku ocjenjuje stručnjak zaštite na radu.

Članak 29.

Kontrolu periodičnih pregleda radnika u utvrđenim rokovima organizira stručnjak zaštite na radu, koji s propisanim ispravama upućuje radnika na liječnički pregled.

Popis poslova s posebnim uvjetima rada te utvrđenim opsegom i rokovima pregleda utvrđen je procjenom opasnosti.

Sredstva rada i radni okoliš

Članak 30.

Ispitivanje sredstava rada i radnog okoliša u utvrđenim rokovima organizira stručnjak zaštite na radu.

Članak 31.

Ispitivanje sredstava rada s povećanim opasnostima ili radnog okoliša obavljaju radnici stručno osposobljeni za obavljanje tih poslova ili na temelju ugovora stručna organizacija s ovlaštenjem za obavljanje tih poslova.

Članak 32.

O ispitanim sredstvima rada s povećanom opasnosti i radnom okolišu sastavlja se zapisnik i izdaje svjedodžba koju potpisuje za to određeni ovlaštenik ili ovlaštena stručna ustanova.

Članak 33.

Ispitana sredstva rada s povećanim opasnostima i uređaji koji ne zadovoljavaju osnovna pravila zaštite na radu isključuju se iz pogona sve do njihova osposobljavanja za daljnji rad u smislu primjene pravila zaštite na radu, a u radnom okolišu koji ne zadovoljava osnovna pravila zaštite na radu prekida se rad.

Popis sredstava rada, te radnih prostorija i radnih prostora s utvrđenim rokovima pregleda i ispitivanja utvrđen je procjenom opasnosti.

Članak 34.

O zabrani rada na pojedinim uređajima ovlaštenik je dužan odmah obavijestiti poslodavca.

Stres na radu ili u vezi sa radom

Članak 35.

Uprava će prevenciju stresa na radu ili u vezi sa radom provoditi u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu prema planu i programu koji može biti sastavni dio ovog pravilnika.

Osobna zaštita sredstava

Članak 36.

Ovisno o procjeni opasnosti i popisu poslova na kojima se moraju upotrebljavati osobna zaštitna sredstva s naznakom sredstava, nabavu osobnih zaštitnih sredstava u dostatnim količinama osigurava poslodavac.

Članak 37.

Ako osobno zaštitno sredstvo nije izrađeno u skladu s hrvatskim normama i nije atestirano, poslodavac određuje da ta sredstva ispita ovlaštena stručna organizacija.

Članak 38.

Prilikom uporabe osobnih zaštitnih sredstava radnik se mora držati pravila zaštite na radu, uputa proizvođača te uputa poslodavca. Upute o korištenju osobnih zaštitnih sredstava prilikom davanja na korištenje mora dati poslodavac.

Članak 39.

Radnik se ne smije koristiti osobnim zaštitnim sredstvom koje mu nije povjereno i za korištenje kojeg nije osposobljen.

Radnik je dužan čuvati, održavati i koristiti se osobnim zaštitnim sredstvima sukladno pravilima zaštite na radu.

Radnik ne smije popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na osobnom zaštitnom sredstvu ili zaštitnoj napravi, osim kad je za to osposobljen i ovlašten.

Radnik ne smije odnositi osobna zaštitna sredstva izvan radnih prostorija i prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

Članak 40.

Radnicima se zamjenjuju uništena ili dotrajala osobna zaštitna sredstva samo uz povrat starih u skladište, o čemu se vodi propisana evidencija.

Popis radnih mjesta na kojima se koriste osobna zaštitna sredstva utvrđen je procjenom opasnosti.

Opasne radne tvari

Članak 41.

Pri korištenju opasnih i štetnih tvari moraju se pri radu primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s drugim propisima i uputama proizvođača te osigurati da su opasne i štetne tvari označene na propisan način.

Sve opasne i štetne tvari koje se koriste ili prerađuju u proizvodnom procesu moraju biti popisane.

Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje

Članak 42.

U slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti živote i zdravlje radnika i ostalih prisutnih osoba, ako ostanu u prostorijama i prostorima poslodavca, neposredni voditelj evakuacije i spašavanja dužan je organizirati i osigurati evakuaciju i spašavanje radnika i drugih osoba iz ugroženih poslovnih prostorija i prostora.

Članak 43.

Obveze iz prethodnog članka ostvaruju se u skladu s planom evakuacije i spašavanja u slučaju požara, eksplozije, prirodnih nepogoda i drugih pojava koje mogu ugroziti živote i zdravlje radnika i drugih osoba.

Ozljede na radi i profesionalne bolesti

Članak 44.

Postupke i poslove u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti organizira stručnjak zaštite na radu.

Pružanje prve pomoći

Članak 45.

U slučaju ozljede na radu radnik koji se zatekne na mjestu događaja dužan je o tome hitno izvijestiti radnika osposobljenog i zaduženog za pružanje prve pomoći i poslodavca ili njegovog ovlaštenika.

Članak 46.

Poslodavac ili njegov ovlaštenik je dužan bez odgode doći na mjesto događaja i:

- ukloniti izvor opasnosti, a ako to nije u mogućnosti evakuirati radnika iz prostora u kojem je nastala ozljeda,
- organizirati pružanje prve pomoći,
- prema potrebi, pozvati hitnu medicinsku pomoć i organizirati prijevoz ozlijeđenog radnika na liječenje u zdravstvenu ustanovu.

Popis sredstava i opreme za pružanje prve pomoći i mjesta za smještaj čine sastavni dio ovog pravilnika.

Zaštita nepušača

Članak 47.

U prostorijama i prostorima Sveučilišta nije dopušteno pušenje.

Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 48.

Zabranu uzimanja alkoholnih pića i sprječavanje zlorabe sredstava ovisnosti na radnom mjestu provodi se:

- obavješćivanjem i osposobljavanjem radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost, izradom i provedbom programa prevencije ovisnosti na radnom mjestu, sukladno utvrđenim potrebama, uređivanjem protokola suradnje i postupanja poslodavca, ugovorenih stručnjaka za zaštitu na radu, djelatnika službe medicine rada, u provođenju mjera sprječavanja zlorabe sredstava ovisnosti, uređivanjem postupka provjere radi utvrđivanja je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata).

Članak 49.

Provjeru alkoholiziranosti i prepoznavanje simptoma uzimanja drugih sredstava ovisnosti obavlja radnik koji je osposobljen i ovlašten za obavljanje tih poslova.

Osposobljavanje provodi ovlaštena osoba ili, ako to poslodavac odredi, stručni radnik zdravstvene ustanove.

Članak 50.

O obavljenoj provjeri alkoholiziranosti sastavlja se zapisnik.

U zapisnik se obavezno upisuju osobni podaci o radniku, podaci o radnom mjestu na koje je raspoređen, okolnosti koje su uzrokovale provjeru alkoholiziranosti, datum, sat, mjesto i rezultat provjere te izjave radnika čija se alkoholiziranost provjerava, ostalih prisutnih radnika.

Odbijanje radnika da potpiše zapisnik ne utječu na valjanost zapisnika kao dokaznog materijala.

Zapisnik se prilaže odluci o privremenom udaljenju radnika s radnog mjesta ili iz Sveučilišta.

Članak 51.

U slučaju osnovne sumnje da je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, poslodavac je dužan zabraniti radniku daljnji rad, te ga uputiti nadležnom liječniku radi ocjene radne sposobnosti.

IV. ZAŠTITA POSEBNIH KATEGORIJA RADNIKA

Članak 52.

Poslovi na kojima ne smiju raditi radnici mlađi od 18 godina, radnici sa smanjenom radnom sposobnošću, žene, trudnice i radnici stariji od 60 godina utvrđuju se u elaboratu o procjeni opasnosti, a sukladno odredbama Zakona o radu i Zakona o zaštiti na radu.

Navedene kategorije radnika ne smiju se u skladu s tim raspoređivati na poslove s posebnim uvjetima rada, na rad u smjenama i na druge poslove koji mogu štetno utjecati na njihovo zdravlje.

V. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA I NJEGOVIH OVLAŠTENIKA

Članak 53.

Prava, obveze i odgovornosti poslodavca utvrđeni su Zakonom o zaštiti na radu.

Odgovornost poslodavca za uređivanje i provođenje zaštite na radu, odnosno odgovornost za gospodarski prijestup i prekršaj, utvrđen je kaznenim odredbama Zakona o zaštiti na radu i Zakona o radu.

Članak 54.

Prava, obveze i ovlaštenja ovlaštenika utvrđuju se ugovorom o radu ili posebnom odlukom.

Odgovornost ovlaštenika za gospodarski prijestup i prekršaj, utvrđen je kaznenim odredbama Zakona o zaštiti na radu i ovim pravilnikom.

VI. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI RADNIKA

Članak 55.

Prava i obveze radnika utvrđena su Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu i ovim pravilnikom.

Članak 56.

Odgovornost radnika utvrđena je propisima iz prethodnog članka i ovim pravilnikom.

Članak 57.

Radnik čini težu povredu radne obveze ako:

- ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim normama, kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu i odredbama ovog pravilnika;
- poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu;
- ne pristupi obrazovanju i osposobljavanju za samostalan rad na siguran način ili ne pristupi provjeri znanja za samostalan rad na siguran način;
- propusti ili odbije raditi pod nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način dok uspješno ne obavi provjeru svoje osposobljenosti za rad na siguran način;
- odbije prihvatiti raspored na drugo radno mjesto za koje se može osposobiti za samostalan rad na siguran način, ako u tri pokušaja nije zadovoljio na provjeri osposobljenosti za rad na siguran način;
- odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži poslodavac radi sigurnosti i zaštite zdravlja;
- ne prekine rad kada su mu izravno ugroženi život i zdravlje, zato što nisu

- primijenjena pravila zaštite na radu;
- ne obavi pravodobno liječnički pregled na koji ga uputi poslodavac;
  - radeći suprotno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugih radnika;
  - ne koristi se osobnim zaštitnim sredstvima ili zaštitnim napravama;
  - ne koristi se osobnim zaštitnim sredstvima na način utvrđen ovim Pravilnikom;
  - ako ošteti ili ukloni oznake upozorenja ili uputa iz zaštite na radu;
  - odbije udaljiti se s mjesta rada ili iz tvrtke kada je zatečen da radi pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
  - odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti ili provjeri da li radi pod utjecajem alkohola;
  - tijekom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti ili ih unosi u prostore i prostorije poslodavca.

Za povrede radne obveze iz ovog članka radniku se može izreći stegovna mjera prestanka radnog odnosa.

Članak 58.

Radnik mora biti privremeno udaljen s rada, odnosno iz tvrtke na način i u slučajevima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom, aktom kojim se u tvrtki uređuju radni odnosi i ovim pravilnikom.

VII. NADZOR

Članak 59.

Nadzor nad provođenjem poslova zaštite na radu obavlja se na temelju Zakona o zaštiti na radu, a unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu obavlja se sukladno odredbama ovog pravilnika.

VIII. ISPRAVE, EVIDENCIJE I IZVJEŠTAJI

Članak 60.

Sukladno Zakonu i podzakonskom aktu o vođenju isprava, evidencija i izvještaja te odredbama ovog pravilnika čuvaju se isprave, vode evidencije i podnose izvještaji iz područja zaštite na radu.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 61.

Pravilnik stupa na snagu i počinje se primjenjivati 8 dana nakon objave na mrežnim stranicama Sveučilišta Sjever.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika o zaštiti na radu prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu Sveučilišta Sjever (Klasa: 602-04/14-02/102, Ur.broj: 2137-0336-14-01) od 17. srpnja 2014. godine.

Članak 62.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se na način i po postupku utvrđenom za njegovo donošenje.

Klasa: 602-04/15-02/9

Ur. broj: 2137-0336-15-05-1-2

Rektor:

Prof.dr.sc. Marin Milković

Ovaj Pravilnik je objavljen na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Sveučilišta Sjever dana 02. listopada 2015. godine te je stupio na snagu 10. listopada 2015. godine.

Ivana Bagarić Peroš, dipl. iur.
Akademski tajnik Sveučilišta